

Na podlagi sedmega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO
o uporabi znaka »Dobra izbira« za lažje prepoznavanje živila z ugodno hranilno sestavo

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

(1) Ta uredba določa uporabo znaka »Dobra izbira« (v nadaljnjem besedilu: znak) za lažje prepoznavanje živila z ugodno hranilno sestavo, pogoje, ki jih mora živilo izpolnjevati pri uporabi znaka, vključno z uporabo v medijih, grafični prikaz znaka, vzpostavitev seznama živil z znakom, nadzor nad uporabo znaka in globe za prekrške.

(2) Ta uredba v skladu s 35. členom in drugim odstavkom 38. člena Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L št. 304 z dne 22. 11. 2011, str. 18), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1), (v nadaljnjem besedilu Uredba 1169/2011/EU) določa dodatne oblike navedbe in prikaza hranilne vrednosti za živila v grafični obliki ali simbolu, spremljanje tovrstnih živil, danih v promet v Republiki Sloveniji.

(3) Ta uredba se izda ob upoštevanju postopka informiranja v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (kodificirano besedilo) (UL L št. 241 z dne 17. 9. 2015, str. 1).

(4) Določbe te uredbe se ne uporabljajo za proizvode, ki se v skladu z nacionalno zakonodajo, ki zagotavlja enakovredno raven varovanja javnega interesa, kot je določena v zakonodaji Republike Slovenije, zakonito:

- proizvajajo oziroma tržijo v drugih državah članicah Evropske unije in Turčiji ali
- proizvajajo v državah Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so hkrati podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

2. člen
(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. Embalaža je embalaža, kot jo določa uredba, ki ureja embalažo in odpadno embalažo.
2. Medij je medij, kot ga določa zakon, ki ureja medije.
3. Nepredpakirano živilo je živilo, kot ga določa pravilnik, ki ureja splošno označevanje živil, ki niso predpakirana.

4. Nosilec živilske dejavnosti je fizična ali pravna oseba, določena v 3. točki 3. člena Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/908 z dne 17. januarja 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta glede števila in poimenovanja stalnih znanstvenih svetov Evropske agencije za varnost hrane (UL L št. 2024/908 z dne 20. 3. 2024), ki v skladu s prvim odstavkom 9. člena te uredbe obveščajo o uporabi znaka »Dobra izbira«.
5. Ugodna hranilna sestava živila pomeni, da ima živilo iz Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe:
 - nizko vsebnost maščob, nasičenih maščob, sladkorja ali soli,
 - visoko vsebnost prehranske vlaknine ali
 - nizko energijsko vrednost.
6. Uporaba znaka je označevanje, predstavljanje ali oglaševanje živila z znakom.
7. Varen prostor je prazen prostor okoli znaka, kot ga določa celostna grafična podoba iz Priloge 3, ki je sestavni del te uredbe, in zagotavlja čitljivost znaka in njegovo pomembnost.
8. Živilo, pakirano za neposredno prodajo je živilo, kot ga določa pravilnik, ki ureja splošno označevanje živil, ki niso predpakirana.
9. Živilo, pripravljeno za neposredno uživanje je živilo, ki ga je nosilec živilske dejavnosti obdelal do te mere, da je primerno za uživanje brez predhodne predpriprave ali kuhanja.

II. UPORABA ZNAKA, GRAFIČNI PRIKAZ IN SEZNAM ŽIVIL

3. člen (uporaba znaka)

(1) Uporaba znaka je prostovoljna.

(2) Znak se lahko uporablja za predpakirano in nepredpakirano živilo ter živilo, pakirano za neposredno prodajo, v skladu s pogoji uporabe znaka v skupinah živil in mejnimi vrednostmi hranil v živilu iz Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe.

(3) Pri proizvodnji živila iz prejšnjega odstavka se ne uporabljajo:

- aditivi iz funkcijskega razreda sladil, kot jih določa Priloga I Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 16, zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2024/1451 z dne 24. maja 2024 o spremembi prilog II in III k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede aditivov za živila vinska kislina (L(+)-) (E 334), natrijevi tartrati (E 335), kalijeve tartrati (E 336), kalijev natrijev tartrat (E 337) in kalcijev tartrat (E 354) (UL L št. 2024/1451 z dne 27. 5. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1333/2008/ES), in
- barvila iz Priloge V Uredbe 1333/2008/ES.

(4) Za živilo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega ali tretjega odstavka tega člena, se uporabi grafični prikaz znaka, ki je določen v Prilogi 2, ki je sestavni del te uredbe.

(5) Živilo iz prejšnjega odstavka mora biti označeno tudi v skladu z Uredbo 1169/2011/EU.

4. člen (oblika in velikost znaka)

(1) Znak je sestavljen iz grafičnega simbola v obliki črke Q, ki pomeni prehransko kakovost živila (Quality), srčaste podobe v sredini, napisa »DOBRA IZBIRA« in varnega prostora.

(2) Znak mora imeti vedno enako obliko. Dovoljene so samo povečave in pomanjšave znaka kot celote.

(3) Na embalaži mora biti znak nameščen na osrednjem vidnem polju embalaže.

(4) Velikost znaka je najmanj 10 mm širine in se lahko zmanjša največ do širine 8 mm pri majhnih embalažah in proizvodih.

(5) Velikost napisa »DOBRA IZBIRA« je vedno sorazmerna z velikostjo grafičnega simbola in podlage oziroma varnostnega roba. Pomanjšave ali povečave napisa »DOBRA IZBIRA« neodvisno od grafičnega simbola niso dovoljene.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko uporabi grafični prikaz znaka iz točke d) Priloge 2 te uredbe brez napisa »DOBRA IZBIRA«, kadar je širina znaka enaka 8 mm pri majhnih embalažah in proizvodih.

(7) Celostna grafična podoba je določena v Prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe.

5. člen (barva in tipografija)

(1) Znak se uporablja v naslednjih barvnih izvedbah:

1. barve Pantone:
 - barva znaka: ZELENA – Pantone 7738 C,
 - barva znaka: ČRNA – Pantone Black,
 - barva znaka: BELA – Pantone White;
2. procesne barve (CMYK):
 - barva znaka: ZELENA – c75 m5 y100 k0,
 - barva znaka: ČRNA – c0 m0 y0 k100,
 - barva znaka: BELA – c0 m0 y0 k0;
3. barve RGB:
 - barva znaka: ZELENA – r65 g173 b73,
 - barva znaka: ČRNA – r0 g0 b0,
 - barva znaka: BELA – r255 g255 b255.

(2) Grafični prikaz znaka je v zeleni barvi, kot je določeno v točki a) Priloge 2 te uredbe. Kadar je podlaga embalaže v zeleni barvi, se lahko uporabi barvni negativ, kot je določeno v točki b) Priloge 2 te uredbe.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, kjer uporaba zelene barve znaka ni mogoča, se uporabi pozitivna ali negativna izvedba. Izvedba na svetli podlagi je vedno v črni barvi, kot je določeno v točki c) Priloge 2 te uredbe, na temni podlagi pa vedno v beli barvi, kot je določeno v točki č) Priloge 2 te uredbe.

(4) Uporaba pozitivne ali negativne izvedbe znaka je priporočljiva samo, če tehnične težave onemogočajo uporabo barvne izvedbe.

(5) Za napis »DOBRA IZBIRA« se uporabi predelana tipografija AEDIN condensed, zato ponovna rekonstrukcija ni dovoljena.

6. člen

(uporaba znaka v medijih)

(1) Pri oglaševanju živila z znakom v medijih se jasno viden znak iz točke a) Priloge 2 te uredbe uporablja v zeleni barvi. Če to ni mogoče, se uporabi pozitivna ali negativna izvedba znaka iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ne glede na peti odstavek prejšnjega člena se v medijih lahko uporabljajo tudi druge tipografije iz Priloge 3 te uredbe.

7. člen (seznam živil z znakom)

(1) Ministrstvo, pristojno za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), vzpostavi in upravlja seznam živil z znakom (v nadaljnjem besedilu: seznam živil), ki je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

(2) Ministrstvo lahko za vzpostavitev in upravljanje seznama živil na podlagi javnega poziva imenuje skrbnika seznama živil (v nadaljnjem besedilu: skrbnik).

(3) Seznam živil vsebuje vsaj naslednje podatke o živilu:

- ime živila;
- seznam sestavin in podatki o hranilni vrednosti živila;
- naziv nosilca živilske dejavnosti iz prvega odstavka 9. člena te uredbe.

(4) Pred vpisom živila v seznam živil se preveri izpolnjevanje pogojev iz 3. člena te uredbe.

(5) Nosilec živilske dejavnosti lahko, po vpisu živila v seznam, začne z uporabo znaka.

(6) Skrbnik je lahko, kdor:

- ima vsaj deset let izkušenj s področja ozaveščanja o zdravem življenjskem slogu, s poudarkom na zdravem načinu prehranjevanja,
- ima izkušnje na področju sestave in označevanja živil ter pozna zakonodajo s tega področja,
- ima izkušnje na področju živil z ugodno hranilno sestavo.

(7) Neposreden dostop do podatkov iz seznama živil je omogočen pooblaščenim osebam Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: uprava).

III. NALOGE, OBVEŠČANJE O UPORABI ZNAKA IN VODENJE LASTNE EVIDENCE

8. člen (naloge)

Ministrstvo oziroma skrbnik, če je ta imenovan, opravlja naslednje naloge:

- vzpostavi seznam živil, ki izpolnjujejo pogoje iz drugega in tretjega odstavka 3. člena te uredbe;
- preveri izpolnjevanje pogojev za uporabo znaka pred vpisom v seznam živil;
- v seznam živil redno uvršča podatke iz tretjega odstavka prejšnjega člena in jih posodablja na podlagi sporočenih sprememb nosilca živilske dejavnosti;
- določi kontaktno osebo, zadolženo za komuniciranje z upravo, ministrstvom, nosilci živilske dejavnosti in uporabniki seznama živil;
- skrbi za izmenjavo informacij med nosilci živilske dejavnosti, upravo, ministrstvom in uporabniki seznama živil o vseh zadevah povezanih z živil, ki nosijo znak in seznamom živil, ter
- druge naloge, povezane z uporabo znaka.

9. člen
(obveščanje o uporabi znaka)

(1) Nosilec živilske dejavnosti pred začetkom uporabe znaka obvesti ministrstvo oziroma skrbnika, če je ta imenovan, o podatkih o uporabi znaka za živilo iz Priloge 4, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Obveščanje iz prejšnjega odstavka poteka na elektronski način.

(3) Minister za zdravje določi podrobnejše pogoje glede načina elektronskega obveščanja in preverjanja izpolnjevanja pogojev uporabe znaka.

(4) Nosilec živilske dejavnosti je pri obveščanju ministrstva oziroma skrbnika, če je ta imenovan, odgovoren za pravilnost predloženih podatkov.

(5) V primeru spremembe sestave živila ali njegovega imena, umika živila iz prometa ali zaradi prenehanja njegove prodaje, nosilec živilske dejavnosti o tem v roku 30 dni obvesti ministrstvo oziroma skrbnika, če je ta imenovan.

10. člen
(evidenca živil z uporabo znaka)

(1) Nosilec živilske dejavnosti vodi evidenco o svojih živilih z uporabo znaka, ki dokazujejo skladnost s to uredbo.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka, poleg podatkov iz tretjega odstavka 7. člena te uredbe, vsebuje tudi količino proizvedenega živila, ki uporablja znak.

(3) Za živila z določenimi mejnimi vrednostmi iz Priloge 1 te uredbe mora evidenca iz prvega odstavka tega člena, poleg podatkov iz prejšnjega odstavka, vsebovati tudi analize izvide, ki dokazujejo skladnost živila z mejnimi vrednostmi in navedbo na deklaraciji.

(4) Nosilec živilske dejavnosti pridobi analize izvide iz prejšnjega odstavka v akreditiranem laboratoriju najmanj enkrat letno v okviru notranjih kontrol.

IV. NADZOR

11. člen
(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem te uredbe opravlja uprava.

V. KAZENSKE DOLOČBE

12. člen
(prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- uporablja znak v nasprotju s 3. členom te uredbe,
- ne obvešča ministrstva ali skrbnika o uporabi znaka v skladu s prvim ali sedmim odstavkom 9. člena te uredbe ali če predloži nepravilne podatke v nasprotju s šestim odstavkom 9. člena te uredbe,
- ne vodi evidenc in ne preverja skladnosti navedb na deklaraciji v skladu z 10. členom te uredbe.

(2) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

VI. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

13. člen (vzpostavitev in upravljanje seznama)

Vzpostavitev in upravljanje seznama živil z znakom iz prvega odstavka 7. člena te uredbe se izvede najpozneje šest mesecev od začetka veljavnosti te uredbe.

14. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-160/2023
Ljubljana, dne
EVA 2023-2711-0094

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

Priloga 1**Pogoji uporabe znaka v skupinah živil in mejne vrednosti hranil v živilu**

Skupina živil	Skupina zajema	Mejne vrednosti hranil na 100 g oziroma ml živila	Dodatni pogoji in opombe
PREDPAKIRANA ŽIVILA			
1. semena in oreščki	Pokovka, semena buč, sončnic ipd., oreščki in mešanice oreščkov, tudi aromatizirani oreščki.	– nasičene maščobe do 8 g – sladkor do 7,5 g – sol do 0,1 g	– brez dodanih sladkorjev*
2. mleko, mlečni napitki	Mleko, mlečni napitki, kjer je mleko glavna sestavina.	–maščobe do 1,8 g	– brez dodanih sladkorjev*
3. rastlinski napitki (nadomestki mleka)	Napitek iz mandljev, soje, riža, ovsa ipd.	– maščobe do 1,8 g – sladkor do 5 g – sol do 0,2 g	– brez dodanih sladkorjev*
4. naravne mineralne vode	Mineralne vode, z dodanim CO ₂ ali brez.	brez omejitve hranil	
5. brezalkoholne pijače	Vode z okusi, aromatizirane vode, pijače z dodanim sadnim oziroma zelenjavnim sokom.	– sladkor do 2,5 g	– energija do 80 kJ – brez dodanih sladkorjev*
6. žita za zajtrk	Koruzni kosmiči in druga žita v kosmičih (npr. ovseni, pšenični kosmiči), kosmiči z drugimi dodatki, granola idr.	– sladkor do 12,5 g – maščobe do 10 g – sol do 0,5 g – vlaknine vsaj 6 g	
7. jogurti, kisl mleko in podobna živila	Jogurti in napitki na osnovi fermentiranega mleka (kisl mleko, kefir, pinjenec), lahko tudi aromatizirani fermentirani izdelki iz mleka in napitki z dodatki sadja, mislijev idr.	– maščobe do 1,8 g – sladkor do 9 g	– vsebovani sladkorji izvirajo le iz mleka, sadja ali zelenjave oziroma pripravkov iz sadja in zelenjave
8. skuta	Pasirana in nepasirana skuta.	– maščobe do 3 g – sol do 0,3 g	– brez dodanih sladkorjev*, – skupina ne zajema sadnih skut in podobnih izdelkov
9. rastlinska olja	Rastlinska olja, kot so npr. oljčno, repično, sončnično, orehovo, konopljino	– nasičene maščobe do 20 % skupnih maščob – enkrat nenasičene maščobe vsaj 45 %	–Izdelki so lahko aromatizirani (npr. z dišavnicami idr.)

Skupina živil	Skupina zajema	Mejne vrednosti hranil na 100 g oziroma ml živila	Dodatni pogoji in opombe
	in druga olja ali njihove mešanice, če dosejajo mejne vrednosti glede maščobnih kislin.	skupnih maščob	
10. kruh, krušni izdelki in sušeni izdelki iz žit	Različni kruhi tudi brezglutenski kruh, nekvašeni kruh, kruh za toast, hrski, prepečenci in popečeni kruhki, grisini ipd.	– maščobe do 10 g – sladkor do 5 g – sol do 1,1 g – vlaknina vsaj 5 g	
11. žita in pseudožita, sušene testenine, sveže testenine, testenine pripravljene za uživanje, stročnice pripravljene za uživanje in riž	Testenine, njoki, svaljki, kuskus, fižol, grah, leča, čičerika ipd., žita, ajda, riž, kvinoja, amarant, koruza ipd., pripravljena za uživanje.	– maščobe do 5 g – sladkor do 5 g – sol do 1,0 g – vlaknina vsaj 5 g	
12. sveže in zmrznjeno perutninsko meso	Vse vrste perutninskega mesa.	– maščobe do 3 g	
13. sveže ribe	Vse vrste rib.	brez omejitve hranil	
14. sveže in zmrznjeno sadje, zelenjava in stročnice	Sadje zelenjava in stročnice, tudi škrobnata (npr. krompir).	brez omejitve hranil	
15. predelana zelenjava in stročnice (razen sokov)	Konzervirana zelenjava in stročnice (vloženo, sušeno, dušeno).	– maščobe do 5 g – sol do 0,9 g	
16. kisana/fermentirana zelenjava	Kisano/fermentirano (npr. zelje, repa).	– sol do 1,5 g	
NEPREDPAKIRANA ŽIVILA			
17. kruh	Različni kruhi.	– maščobe do 10 g – sladkor do 5 g – sol do 1,1 g – vlaknina vsaj 5 g	
18. sveže perutninsko meso	Vse vrste svežega perutninskega mesa.	– maščobe do 3 g	
19. sveže ribe	Vse vrste rib.	brez omejitve hranil	
20. sveže sadje, zelenjava in stročnice	Sadje in zelenjava ter stročnice, tudi škrobnata (npr. krompir).	brez omejitve hranil	
* vsebuje le naravno prisotne sladkorje			

Priloga 2
Grafični prikaz znaka

a)

b)

c)

č)

d)

Celostna grafična podoba

Priloga 3_CGP
Q.pdf

Priloga 4

Podatki v obvestilu o uporabi znaka

- datum obvestila;
- vrsta obvestila: začetek uporabe znaka/sprememba podatkov o živilu/prenehanje uporabe znaka/prenehanje prodaje živila;
- podatki o vlagatelju (firma/ime poslovnega subjekta, davčna številka poslovnega subjekta, kontaktni elektronski naslov);
- prodajno ime živila;
- blagovna znamka;
- proizvajalec živila (naziv firme/ime poslovnega subjekta);
- Številka črtne kode (če obstaja);
- neto količina (če obstaja);
- skupina živila iz Priloge 1 te uredbe;
- prehranske trditve (izbirno);
- seznam sestavin;
- podatek o vsebovanih sladilih (da/ne);
- podatek o vsebovanih barvilih, ki zahtevajo posebno označevanje (da/ne);
- podatek o vsebovanih dodanih sladkorjih (da/ne);
- podatki o hranilni vrednosti živila (le za živila z določenimi mejnimi vrednostmi iz Priloge 1 te uredbe);
- priloga: analizni izvidi, ki dokazujejo ustreznost podatkov o hranilni vrednosti (le za živila z določenimi mejnimi vrednostmi iz Priloge 1 te uredbe);
- priloga: postavitve znaka na živilu oziroma fotografija označbe na živilu (le za predpakirana živila).